

ข้อควรรู้

เรื่องทรัพย์สินทางปัญญา

สำหรับผู้ส่งออก

กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์
Department of Intellectual Property
563 ถนนนนทบุรี ต.บางกระสอ อ.เมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000
www.ipthailand.go.th
สายด่วน 1368

กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

ข้อควรรู้เรื่องทรัพย์สินทางปัญญาเมื่อส่งออก

ปัจจุบันทรัพย์สินทางปัญญาได้เริ่มมีบทบาทกับผู้ส่งออกของไทยมากขึ้น โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเรื่องของปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ส่งออกพบในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาเมื่อส่งสินค้า และ/หรือ บริการไปต่างประเทศ ผู้ประกอบการของไทยจึงควรเริ่มศึกษาเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา และเตรียมตัวให้พร้อมเมื่อต้องการส่งสินค้า และ/หรือ บริการ ไปต่างประเทศ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด

การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่มีความสำคัญกับการค้าระหว่างประเทศ

ประเภท	ลักษณะ	อายุความคุ้มครองในไทย
เครื่องหมายการค้า	เครื่องหมาย โลโก้ รูปภาพประติมากรรม รูปถ่ายที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่มีลักษณะต้องห้ามและไม่เหมือน หรือคล้ายกับเครื่องหมายผู้อื่น	- 10 ปี และสามารถต่ออายุได้
แบบผลิตภัณฑ์	งานประภทรูปแบบ 2/3 มิติ เช่น แบบรูปทรงสินค้า หรือลายผ้า เป็นต้น โดยต้องเป็นแบบใหม่ เจ้าแรกในโลก และสามารถใช้ในทางอุตสาหกรรมได้	- 10 ปี
สิทธิบัตร	เทคโนโลยีใหม่ (ผลิตภัณฑ์หรือกรรมวิธีการผลิต) ต้องเป็นสิ่งใหม่ เจ้าแรกในโลก ที่มีขั้นการประดิษฐ์ที่สูงชัน และสามารถใช้เป็นแบบในทางอุตสาหกรรมได้	- 20 ปี
อนุสิทธิบัตร	เทคโนโลยีใหม่ ต้องมีความใหม่ เจ้าแรกในโลกและสามารถใช้เป็น แบบในทางอุตสาหกรรมได้	- 6 ปี และสามารถต่ออายุได้ 2 ครั้ง ครั้งละ 2 ปี
ลิขสิทธิ์	งานเขียน เพลง งานศิลปะ ภาพวาด/ถ่าย เป็นต้น และต้องไม่ใช่งานลอกเลียนแบบ โดยงานลิขสิทธิ์ไปจำเป็นต้องจดทะเบียน เพราะคุ้มครองทันทีเมื่อสร้างสรรค์งานเสร็จ	- บุคคลคุ้มครอง ตลอดชีวิตอีก 50 ปี จากเสียชีวิต - มีดีบุคคล คุ้มครอง 50 ปี - ศิลปะประยุกต์ คุ้มครอง 25 ปี
สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์	ชื่อหรือสัญลักษณ์ หรือสิ่งอื่นใด ที่บอกแหล่งผลิตของสินค้า โดยสามารถสื่อให้ผู้บริโภคเข้าใจได้ว่าสินค้านั้นมีคุณภาพหรือคุณลักษณะพิเศษแตกต่างจากสินค้าที่ผลิตในแหล่งผลิตอื่น	- คุ้มครองตลอดไป เว้นแต่จะเข้าเหตุแห่งการเพิกถอนทะเบียนตามกฎหมาย เช่น กรณีสภาพภูมิศาสตร์หรือสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปภายหลังการขึ้นทะเบียน

เนื่องจากทรัพย์สินทางปัญญาประเภทต่างๆ ที่กล่าวข้างต้น จะต้องจดทะเบียนเพื่อขอรับความคุ้มครอง และจดทะเบียนในประเทศใดก็คุ้มครองเฉพาะในประเทศนั้น (ยกเว้นลิขสิทธิ์ ที่ได้รับความคุ้มครองทันทีหลังจากสร้างสรรค์ผลงาน ในประเทศสมาชิกสนธิสัญญากรุงเบิร์น 167 ประเทศโดยไม่ต้องจดทะเบียน) ผู้ส่งออกไทยจึงควรดำเนินการจดทะเบียนคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาประเภทต่างๆ ในไทยและในต่างประเทศ ที่จะส่งสินค้า และ/หรือ บริการ ไปจำหน่าย โดยควรศึกษาหรือปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในเรื่องระบบจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศที่ส่งออกว่ามีขั้นตอน และกระบวนการจดทะเบียนเพื่อคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างไร รวมถึงสามารถสอบถามและติดตามข้อมูลได้ที่ สำนักส่งเสริมการพัฒนากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์

ลักษณะการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่ผู้ส่งออกพบบ่อย

1. ถูกผู้ผลิตรายอื่นในประเทศที่ส่งสินค้าไปขายเลียนแบบเครื่องหมายการค้า และนำไปยื่นจดทะเบียนในประเทศนั้น เพื่อให้ผู้บริโภคสับสนหลงผิด จนทำให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่เป็นผู้ส่งออกไม่สามารถจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของตนได้
2. ถูกบุคคลอื่นเลียนแบบ design หรือ packaging ของสินค้า จนทำให้สูญเสียโอกาสในการทำตลาดในประเทศนั้น และเสียเวลา เสียค่าใช้จ่ายในการฟ้องร้องบังคับคดี

วิธีป้องกันและปฏิบัติ

เมื่อเกิดปัญหาการถูกละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

1. ทำความเข้าใจกับระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศที่จะส่งสินค้า และ/หรือ บริการ ไปจำหน่าย เนื่องจากแต่ละประเทศอาจมีระบบ หรือรายละเอียดของการจดทะเบียนเพื่อขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่ต่างกัน
2. จดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาในทุกตลาดที่มีแผนจะส่งสินค้า และ/หรือ บริการ ไปจำหน่าย และตลาดที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นแหล่งผลิตสินค้าปลอม
3. ติดตามการพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญา และการพัฒนากฎหมาย ของประเทศที่จะส่งสินค้า และ/หรือ บริการ ไปจำหน่ายอยู่เสมอ
4. ติดต่อขอรับคำแนะนำหรือความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญของกรมทรัพย์สินทางปัญญา เมื่อเกิดข้อพิพาท เพื่อบรรเทาความเสียหาย